

مبارزه با کووید-19 در جریان سخت‌ترین تحریم‌ها علیه ایران

نوشتار حاضر برگردان پارسی مقاله‌ای است که در 17 مارس 2020 (۲۷ اسفند ۱۳۹۸) در نشریه لنست منتشر شده است.

امیرحسین تکیان^{1*}، اعظم رئوفی²، سارا کاظم پوراردبیلی³

¹ گروه سلامت جهانی و سیاست‌گذاری عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران،

² گروه مدیریت و اقتصاد بهداشت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران

³ پزشک متخصص بیماری‌های غدد درون‌ریز، تهران، ایران

شیوع بیماری و اثرات تحریم‌ها سبب کاهش دسترسی به داروها و تجهیزات حیاتی شده‌اند، که بار شرایط دشوار پیشین نظام سلامت را افزوده است.⁷ شرم آور است که بگوئیم علاوه بر اینکه زندگی بسیاری از افراد در اثر این ویروس کشنده در خطر است، تحریم‌های شدید سبب کاهش دسترسی به ملزومات ضروری و مرگ تعداد بیشتری از افراد در ایران شده است.

اگرچه تحریم‌ها به ظاهر سلاح جنگی نیستند، اما به همان اندازه و شاید بیشتر کشنده هستند. به خطر انداختن سلامت جمعیت بشری برای اهداف سیاسی نه تنها غیرقانونی بلکه وحشیانه و غیرانسانی است. ما نباید اجازه دهیم که تاریخ تکرار شود. بیش از نیم میلیون کودک عراقی در سال 1994 و نزدیک به ۴۰۰,۰۰۰ نفر از مردم ونزوئلا در نتیجه تحریم‌های آمریکا و شورای امنیت سازمان ملل متحد در سال‌های 2017 و 2018 جان خود را از دست دادند.⁸ جامعه جهانی سلامت باید این تحریم‌ها را جنایات جنگی تلقی نموده و خواستار پاسخگویی تحمیل کنندگان این تحریم‌ها باشد.

باتوجه به عالم‌گیری کووید-19 و اثرات نگران کننده آن در ایران⁹، جامعه جهانی باید در برابر تحریم‌هایی که جان میلیون‌ها ایرانی را به خطر می‌اندازد، بایستد. لازم است که شورای امنیت سازمان ملل و ایالات متحده آمریکا، ولو به طور موقت، موانع تأمین تجهیزات پزشکی حیاتی برای ایران را رفع نمایند. جامعه جهانی باید اثرات احتمالی تحریم‌ها بر روی کمک‌های بشردوستانه را پیش‌بینی نموده و از وقع فجایع بیشتر در آینده پیشگیری کند. ویروس‌ها تبعیض قایل نمی‌شوند، انسان‌ها نیز نباید.

نویسنده مسئول: امیرحسین تکیان، دانشیار و مدیرگروه سلامت جهانی و سیاست‌گذاری عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، خیابان پورسینا، خیابان قدس، دانشکده بهداشت، تهران، ایران، صندوق پستی: 1417613151. شماره تلفن: 42933225 (21) +98، takian@tums.ac.ir

بیماری کرونا ویروس جدید (کووید-19) از زمان شروع، به سرعت در سراسر جهان در حال گسترش است. سازمان جهانی بهداشت در 11 مارس 2020 (۲۱ اسفند ۱۳۹۸) این بیماری را عالم‌گیر اعلام کرد.¹ در ایران، اولین موارد مرگ ناشی از کووید-19 در تاریخ 19 فوریه 2020 (۲۹ بهمن ۱۳۹۸) بطور رسمی اعلام شد و تا 16 مارس (۲۶ اسفند) تعداد افراد مبتلا به بیماری ۱۴۹۹۱ نفر اعلام شد که از این میان ۸۵۳ مورد فوت کرده و ۴۹۹۶ مورد بهبود یافتند.²

خسارت‌های اقتصادی ناشی از شیوع کووید-19 با اعمال سخت‌ترین تحریم‌های سیاسی بر علیه ایران هم‌زمان شده است. باوجود انواع مختلف تحریم‌ها علیه ایران طی چهل سال گذشته، تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا علیه ایران از ماه مه 2019 (اردیبهشت ۱۳۹۷) به طور قابل توجهی افزایش یافته و اقتصاد ایران را با دشواری‌های طاقت فرسا مواجه نموده است. طی این تحریم‌ها، برای شرکت‌های غیر آمریکایی که با ایران وارد تجارت شوند، جریمه‌های سنگینی در نظر گرفته شده است. نظام سلامت ایران، اگرچه یکی از تاب‌آورترین نظام‌های سلامت در سطح منطقه مدیترانه شرقی شناخته می‌شود³، از اثرات این تحریم‌ها مستثنی نبوده است.⁴ همه ابعاد پیشگیری، تشخیص و درمان کشور بطور مستقیم یا غیر مستقیم تحت تأثیر تحریم‌ها قرار گرفته و سبب شده ایران در مواجهه با بحران‌ها دچار مشکل شود.⁵ کمبود تجهیزات پزشکی، داروئی و آزمایشگاهی از جمله تجهیزات پوششی و حفاظتی (مانند گان و ماسک) و داروهای ضروری سبب شده است که بار اپیدمی بیماری و تعداد تلفات آن افزایش یابد. علیرغم این که سازمان جهانی بهداشت و برخی از سازمان‌های بین‌المللی بشردوستانه تعدادی از لوازم و ملزومات پزشکی مورد نیاز را به ایران ارسال نموده‌اند،

1. World Health Organization. WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020 WHO; 2020 [updated 2020 Mar 11; cited 2020 Mar 12]. Available from: <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>.
2. Iranian Ministry of Health and Medical Education. COVID-19 Daily Epidemiology Journal, 16 March 2020. <http://webda.behdasht.gov.ir/uploads/factsheet%204.%2026.12%20-%20fa.pdf>. (accessed March 17, 2020; in Persian).
3. Doshmangir L, Bazayr M, Majdzadeh R, Takian A. So Near, So Far: Four Decades of Health Policy Reforms in Iran, Achievements and Challenges. Arch Iran Med. 2019;22(10):592-605. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/31679362>.
4. Kokabisaghi F. Assessment of the Effects of Economic Sanctions on Iranians' Right to Health by Using Human Rights Impact Assessment Tool: A Systematic Review. International journal of health policy and management. 2018;7(5):374-93. <http://dx.doi.org/10.15171/ijhpm.2017.147> <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29764102>.
5. The New Humanitarian. How countries in crisis can prepare for a coronavirus epidemic Geneva, Switzerland: The New Humanitarian; 2020 [updated 2020 Mar 12; cited 2020 Mar 12]. Available from: <https://www.thenewhumanitarian.org/interview/2020/03/12/qa-who-michael-ryan-coronavirus-countries-crisis-conflict>.
6. World Health Organization. WHO team arrives in Tehran to support the COVID-19 response WHO; 2020 [updated 2020 Mar 2; cited 2020 Mar 3]. Available from: <http://www.emro.who.int/irn/iran-news/who-team-arrives-in-tehran-to-support-the-covid-19-response.html>.
7. Cheraghali AM. Impacts of international sanctions on Iranian pharmaceutical market. Daru. 2013;21(1):64. <http://dx.doi.org/10.1186/2008-2231-21-64> <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23902642>.
8. Salamati P, Chaufan C. The harsh effects of sanctions on Iranian health. The Lancet. 2019;394(10213):1990-1. [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(19\)32621-2](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(19)32621-2).
9. World Health Organization. Novel Coronavirus (2019-nCoV); Situation Report-51 WHO; 2020 [updated 2020 Mar 11; cited 2020 Mar 12]. Available from: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200311-sitrep-51-covid-19.pdf?sfvrsn=1ba62e57_8.

شرح تحریم های ناجوانمردانه و یک طرفه آمریکا علیه کشورمان را این جا ببینید:

The U.S. Department of the Treasury, Resource Center. Iran Sanctions USA: The U.S. Department of the Treasury; 2020 [updated 2020 Feb 27; cited 2020 Mar 13]. Available from: <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/iran.aspx>.